

La història i el mètode científic

El professor medievalista Geoffrey Barraclough deia, el 1955, que “la història que llegim, malgrat estar basada en els fets, no és en absolut fàctica, sinó més aviat una sèrie de judicis admesos”. Aquesta sentència, feta fa cinquanta anys, pot semblar exageradament càustica, però són moltes les vegades que m’ha vingut al cap en llegir i escoltar els molts atacs que s’han fet contra en Jordi Bilbeny. I ho dic bé: atacs contra ell, no pas contra les seves investigacions. Una actitud que sembla donar la raó a Barraclough: la història no es basa en fets sinó en judicis i és per això que, quan algú qüestiona la història considerada oficial, encara que ho faci aportant dades, xifres, noms, dates... en definitiva, fets, la resposta que obté del món acadèmic és un atac personal que l’únic que pretén és destruir el prestigi o la legitimitat de l’investigador. No es qüestionen els fets, es qüestiona que l’investigador crític tingui legitimitat o capacitat per “jutjar” el que fins aleshores s’ha consensuat com a vertader.

És per això que calen espais de llibertat real en què els investigadors crítics puguin mostrar les seves noves descobertes, posar-les a debat i obrir discussions desacomplexades sobre les seves investigacions. I aquest és l’objectiu del IV Simposi sobre la Descoberta Catalana d’Amèrica, d’Arenys de Munt. Un simposi que l’únic que pretén és ser un punt de trobada dels investigadors que treballen en els grans buits i contradiccions que envolten la història oficial de la descoberta d’Amèrica. Una trobada, doncs, amb una voluntat explícitament científica.

Com a periodista, a més, crec que simposis com el d’Arenys de Munt són clarament necessaris en uns moments en què la història oficial sobre Cristòfor Colom i la descoberta d’Amèrica sembla trontollar més que mai. El reportatge emès pel Discovery Channel d’Estats Units sobre la catalanitat d’en Colom s’afegeix a les investigacions de l’ADN de les presumptes restes del descobridor, i als darrers estudis brasilers sobre la grafia dels textos colombins, que també constaten la catalanitat del descobridor. Si fins i tot mitjans de comunicació tan poc catalanistes com Telemadrid han començat a fer debats televisius sobre aquesta controvèrsia, sembla clar que les investigacions sobre la catalanitat d’en Colom són actualitat informativa. Per tot plegat, considero no només necessari sinó també informativament rellevant la celebració del IV Simposi sobre la Descoberta Catalana d’Amèrica.

David Bassa, periodista.